

Onder d'n Kroezeboom

Kwartaaluitgave van de Historische Vereniging Old Reurle

Jaargang 35 nr. 1 (maart 2019)

Van de voorzitter

Beste mensen, het is alweer februari maar evengoed een "gelukkig en gezond 2019". Dat waren ook de woorden die ik heb uitgesproken namens het bestuur bij onze nieuwjaarsreceptie in het archief onder het genot van een drankje, hapjes en een gezellig gesprek. Wat moeten wij zonder de vrijwilligers? Deze zijn onmisbaar, ongeacht de bijdrage die ze leveren binnen onze vereniging. Ik heb ook nog oude exemplaren gelezen van Onder d'n Kroezeboom, waaronder een uit 1985. Toen had deze vereniging 50 leden tegenover 460 leden nu. Wat moeten er in het verleden veel mensen heel erg actief bezig zijn geweest. Helaas zijn velen niet meer onder ons.

Wij hebben een gesprek gehad met Anny van der Meer van de Cactus Oase en hebben haar aangegeven dat leden, met uitzondering van leden die daar moeten zijn, geen vrije toegang meer hebben maar entree moeten betalen. Wij betalen daar immers geen huur. Anny heeft ook haar mening gegeven over de vrijwilligers van de "kasploeg", om haar woorden te gebruiken: top! Maar ook onze vrijwilligers geven aan dat er een goede samenwerking is met Anny en Bert. We hebben afgesproken dat wij op Anny's verzoek vanaf 2020 één of meerdere evenementen organiseren in onze ruimte in de kas. Wie ideeën heeft: deze zijn meer dan welkom.

Daarnaast is afgesproken dat Old Reurle een film of PowerPointpresentatie aanlevert voor openingsdagen met een constante vertoning, een verkorte versie zal te zien zijn bij de ingang. Wij hebben bij haar vertrek Anny en Bert bedankt voor de prettige samenwerking. Advies en oproep aan u bij

het lezen van dit artikel: Ga eens naar Cactus Oase naar onze uitgebreide tentoonstelling. Binnen de kasploeg zijn een aantal mensen bezig met het maken van een keuken uit de vroegere tijd met waterpomp geschonken door dhr. Geerligts wonende op De Klooster (Bruil) waarvoor hartelijke dank. Op z'n Reurls gezegd: Andere bokse of rok an en d'r hen!

Bestuurlijke mededelingen: Rina schrijft als secretaris hier in het kort wat er het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden en Ap als penningmeester levert de financiële stukken aan want er is jaarvergadering op 13 maart - niet vergeten!

Het inlegvel is van Jannie, Ina en Herman. Hiermee kunt u zich opgeven voor een reisje langs de Berkel. Wees gerust: geen overnachting maar een dagtrip. Wilt u mee, schrijf u dan snel in want vol is vol.

De route met fototegels waar Rina en Ap mee bezig zijn is klaar. Het wachten is nu alleen op de levering en het plaatsen van de tegels. Dit gaat in goed overleg met de gemeente want deze hebben aangeboden de tegels zonder kosten te plaatsen in april, waarvoor dank. In de volgende editie komt een oproep om deze wandeling met de leden te maken. Ik ben in overleg met Bert van De Heikamp over onze bijdrage van het liefdespad.

Schrijf even op in uw agenda: op 13 maart a.s. onze jaarvergadering en aansluitend onze laatste thema-avond voor dit seizoen met spreker Dolf Ruesink over "Op het uitgelezen moment".

Met vriendelijke groet en veel leesplezier,
Geert klein Bluemink

Kopij

De sluitingsdatum voor kopij 'Onder d'n Kroezeboom' nr. 2: is 1 mei 2019.
U kunt het verzenden naar een emailadres van de redactie, zie de colofon.
Hebt u een interessant onderwerp laat het ons weten.
Met elkaar kunnen we er wellicht een interessant of lezenswaardig stukje van maken.

Oude werktuigen

Nieuws vanuit de Cactus Oase

In 2018 hebben we het Pothok gemaakt.
Hier moet nog wel wat aan gebeuren, o.a. het schilderwerk aan plafond en balken.

We hebben rollen linnen gekregen. Deze zijn gewassen en op de originele manier weer gerold door de dames van de Historische Vereniging Oud Noordijk uit Noordijk.

We hebben nu een kabinet vol rollen linnen.

Momenteel zijn we bezig met het plaatsen van een aanrecht in de keuken van de

boerderij. Hierop komt een oude waterpomp met reservoir welke is geschonken door de heer H. Geerligts.

Verder zijn we iedere maand bezig met de schoonmaak van werktuigen e.d.

Voor aanvang van het toeristenseizoen houden we grote schoonmaak in en om de boerderij.

Namens de kasploeg, Dik Nijenhuis.

Algemene Ledenvergadering

Uitnodiging voor de leden van Historische Vereniging Old Reurle voor de Algemene Ledenvergadering volgens het huishoudelijk reglement van de vereniging.

Datum: woensdag 13 maart 2019
Plaats: De Sprankel, Domineesteeg in Ruurlo
Aanvang: 19.30 uur.

AGENDA

1. Opening en mededelingen.
2. Notulen van vorige vergadering.
Te vinden in "Onder d'n Kroezeboom", 2^e kwartaal 2018.
3. Ingekomen stukken.
4. Jaarverslag secretaris.
Te vinden in "Onder d'n Kroezeboom", 1^e kwartaal 2019.
5. Jaarverslag penningmeester en begroting.
6. Verslag kascontrolecommissie.
Aftredend: mw. Bijleveld. Zij wordt vervangen door mw. Huitema.
Er zal een nieuw reservelid worden benoemd.
7. Bestuursverkiezing:
Aftredend en herkiesbaar: Herman Wezinkhof.
8. Rondvraag.
9. Sluiting.

Jaarverslag secretaris 2018

Bestuur

Tijdens de algemene ledenvergadering op 28 maart 2018 werden er drie nieuwe bestuursleden gekozen: Geert klein Bluemink (voorzitter), Roelf Siemens (2^e voorzitter) en Rina Florijn (secretaris).

Het bestuur heeft tussen maart en december 2018 negen keer vergaderd: zeven reguliere vergaderingen en twee ingelaste. Ook zijn er kennismakingsgesprekken geweest met de verschillende vrijwilligersgroepen die voor de vereniging actief zijn. Verder waren diverse bestuursleden aanwezig bij vergaderingen van de Erfgoedkoepel en Commissie Open Monumentendag.

De vereniging telt op dit moment 460 leden.

April

Het nieuwe bestuur kon meteen aan de slag want de nieuwe wet op de privacy (AVG) kwam eraan. Naast het opstellen van een privacybeleid zijn er de nodige maatregelen getroffen zodat de vereniging aan de eisen van de AVG voldoet.

Tevens kregen we bezoek van mw. Venegoor-De Boer uit Haarlem. Zij schonk ons enige brieven van haar broer die aan het eind van de oorlog in Ruurlo gelegerd zat.

Mei

Rina en Ap gingen naar een overleg over de AVG georganiseerd door Oud Vorden. Samen met Oud Vorden, De Elf Marken (Gorssel) en de Stichting voor Genealogie en Boerderijonderzoek Oost-Gelderland (Aalten) werden ervaringen en ideeën uitgewisseld.

Juni

Op uitnodiging van de familie Lievestro stonden Ap en Jannie namens Old Reurle met een kraam op de familiereünie.

Augustus

Dit jaar was Old Reurle ook weer aanwezig op de braderie. Er was een behoorlijke aanloop en aan het eind van de dag waren we vier nieuwe leden rijker.

September

Opening Open Monumentendag 2018 in de Oude Mattheüskerk in Eibergen. Voor Old Reurle waren Rina en Ina aanwezig.

Bezoek van het echtpaar Van der Heide uit Canada. Dhr. Van der Heide was op zoek naar zijn Reurlese roots. We konden hem in contact brengen met Bert Marsman die de stamboom helemaal had uitgezocht. Aan het eind van het bezoek heeft Geert het echtpaar rondgereden langs de boerderijen waar zijn voorouders vandaan kwamen zodat ze een goed beeld kregen van de omgeving en de geschiedenis.

Oktober

Al een tijdje speelden we met het idee om alles te digitaliseren. Om ideeën op te doen hoe dit aan te pakken gingen Ap en Rina op bezoek bij Old Nee. Na dit bezoek is besloten om het papieren archief niet te digitaliseren maar op den duur de foto's wel in te scannen.

November

Open dag Dorpshuis met thema "Gezond in Ruurlo". Helaas viel de opkomst tegen en heeft men besloten in 2019 voor een andere opzet te kiezen.

December

Gesprek met Anny van der Meer over eventuele plannen van Old Reurle in de Cactus Oase voor 2019. Gedacht wordt om in 2020 een themadag te organiseren.

Thema-avonden

Ook in 2018 waren er weer zes thema-avonden met diverse boeiende onderwerpen. Met name de lezing van Bertus ter Weeme over het handmelken (die niet was gepland) werd zeer gewaardeerd. Zoals gebruikelijk waren de avonden prima verzorgd door Ina, Jannie en Herman.

Redactie

De redactie heeft een woelig jaar achter de rug. Twee van de vier redactieleden besloten te stoppen en een derde werd door gezondheidsproblemen tijdelijk uitgeschakeld. Toch is het gelukt om ook dit jaar weer vier goed gevulde kwartaalbladen uit te brengen. Wij bedanken allen die dit mogelijk hebben gemaakt, ook onze bezorgers. We zijn blij te mogen melden dat een nieuw redactielid zich heeft aangemeld.

Landbouwwerktuigengroep

Op 5 juni was de officiële opening van het pothok. Het werd een gezellige middag waarbij de nieuwe bestuursleden kennismaakten met de kasploeg. Wegens ruimtegebrek zal het voorlopig de laatste grote uitbreiding zijn maar de groep blijft elke 1^e dinsdagmiddag van de maand bij elkaar komen om onderhoudswerkzaamheden te doen.

Archief

Het archief is nu op onderwerp geordend maar een echt systeem ontbrak nog. Daar wordt sinds een paar maanden verandering in gebracht door twee nieuwe vrijwilligers: Herman Meerbeek en Freddie ter Maat.

Archeologische werkgroep

De groep bestaat momenteel uit zo'n tien leden. Er is onderzoek gedaan naar vliegtuigen die tijdens de oorlog rond Ruurlo zijn neergestort. Plan is om ook bij de Bundeling onderzoek te gaan doen.

Website

Onze website wordt door Jan Gotink uitstekend bijgehouden en waar nodig voorzien van informatie. Jan wordt bedankt voor zijn werk.

Adverteerders

Tot slot willen we hierbij ook onze adverteerders voor hun steun in het afgelopen jaar.

Borculo, 30 januari 2019

R. Florijn, secretaris.

De familie de Vente deel 3

In het voorgaande stuk hebben we u verlaten met het conflict tussen de twee zonen van rechter Willem tho Vendt, Jan en Coenraed tho Vendt, over hun rechten op het goed tho Vendt. Dat was in 1569. In ditzelfde jaar was er ook onenigheid ontstaan tussen de zoon van de overleden Lubbert tho Vendt, Lubbert(2) en zijn oom Jan tho Vendt, die inmiddels richter van Ruurlo was geworden.

Willem Elschot

Voor de duidelijkheid nog even het familieplaatje van de personen die elkaar het recht op het goed tho Vendt betwistten. Ook de aangetrouwde familie van de kinderen van Jan tho Vente worden genoemd, omdat ook die zich roert in het gevecht om de erfdelen.

Over de spelling van de familienamen hoeft u zich geen zorgen te maken. Als er gesproken wordt over tho, to, te Vendte, Venthe, Vente: het is allemaal hetzelfde. Dat geldt ook voor de naam Arends, Arnds, Arndts, Arnts. De klerk, een gerechtelijk schrijver, nam de tekst van de vorige over of pende met zijn ganzenveer op wat hij hoorde. Daarom zijn in deze onderstaande tekst ook fragmenten opgenomen van twee verschillende klerken.

Lubbert(1) X Catharina ter Haer
±1500-±1543

Lubbert(2) †1580
Baete X Alphardus Arends

Jan (Johan) X Willemke
±1512-1583

Gerrit to Vente, ovl. voor 28 feb 1592
Lubbe to Vente, X**Adriaen Hulsinck**, schulte te Bathmen.
Evert to Vente
Aelken / Aeltgen to Vente X Johan ten Elschaete
Anna to Vente
Griete / Margriete to Vente
Hendrika /Hendrikjen to Vente
Willemken to Vente

Een vonnis in 1583

Op de 27^e juni van het jaar 1583 wordt door het gerechtshof te Arnhem uitspraak gedaan in een lang slepende zaak over het bezit van het goed te Vente. Daarvóór is wel het een en ander gebeurd.

Lubbert(2) had in 1565 en 1568 verzoeken gedaan aan de Rekenkamer om het erfrecht van het goed te Vente aan hem over te dragen volgens de regels. Immers, hij als oudste zoon van de vorige bezitter **Lubbert(1)** zou twee derde delen van het erf krijgen, het overige derde deel was voor de andere erfgenamen.

Zijn oom **Johan** bleef daar kennelijk moeilijk over doen, want hij wilde zijn 8 kinderen natuurlijk een zo groot mogelijk stuk van het erf in bezit geven. Het feit dat hij richter was, moest zijn zaak nog meer gewicht geven. Zijn overleden broer Lubbert(1) had maar twee kinderen en die zouden het grootste gedeelte krijgen? Niet voor niets had Johan zijn 2

*unnd die darby gefuegde Copie der sententie
sullen U.L. hebben tho vernemen, watt Meister
Alphardt Arntz, Richter tott Ruirloe, als Man
unnd Mumber seiner Haussfrauen, Beaytrix tho
Venndtt, ahn uns tho kennen gegeben unnd ver-
sochtt hefft.²*

Alphardus' benoeming tot richter van Ruurlo heb ik niet terug kunnen vinden, wat niet zo verwonderlijk is. We zitten midden in de Tachtigjarige Oorlog en Zutphen heeft het heel zwaar te verduren gehad waardoor veel papieren verloren zijn gegaan. De toenmalige rentmeester van de Graafschap Zutphen, Joost ter Viele, die van 1579 tot 1602 jaarlijks zijn rekening diende op te maken, moest in 1581 Zutphen ontvluchten en raakte al zijn papieren kwijt. Pas in 1593 kon hij in zijn derde rekening verantwoording afleggen over de jaren 1581-1593. In vergelijking met zijn andere boeken is het zeer rommelig en erg onvolledig. Over het goed to Vente is b.v. niets te vinden. Er viel in die tijd trouwens weinig te innen, want grote gebieden van het Graafschap Zutphen waren zo goed als ontvolkt door brand-schatting van de doortrekkende legers.

Welnu, deze Alphardus pakt na de dood van Lubbert(2) en Johan to Vente de erfeniskwestie weer op en vervolgt het proces tegen de nagelaten kinderen van Johan to Vente, die **Adriaen Hulsinck** naar voren hebben geschoven om hun zaak te verdedigen. Deze was getrouwd met de oudste dochter van Johan to Vente, **Lubbe to Vente**, en nam een belangrijke positie in: schulte van Bathmen. Een schultus, schulte, schout of scholt was een vertegenwoordiger van het landsheerlijk gezag, in dit geval van de graaf van Gelre die ook nog domeingoederen in Bathmen in bezit had. Hij sprak recht in civiele zaken, d.w.z. als personen in zijn scholtambt, het kerspel van Bathmen, conflicten hadden in zake geld of goederen.

Op 15 maart 1583 heeft Alphardus Arends als erkend gevolmachtigde van de eisende partij een goedgekeurde samenvatting van het hele voorgaande proces bij het hof ingediend. Dat besliste op 27 juni dat de nagelaten kinderen van Johan to Vente de twee derde delen van het goed de Vente en wat daar nog bijhoort van Hagenbeke moeten verlaten. Hun rest slechts het één derde deel waaronder natuurlijk niet het ouderlijk woonhuis valt.

10 jaar later: 1593

Deze veroordeling is gevoegd bij een brief³ die Alphardus tien jaar later op 12 mei 1593 heeft laten sturen aan de Landdrost des Graafschaps Zutphen om te klagen over het feit dat de dochters van Johan to Vente het huis nog steeds niet hebben verlaten. Alphardus vraagt hulp om ze daar uit te zetten en wil dat ze gestraft worden, al weet hij ook dat, zolang er proces gevoerd wordt en de tegenpartij telkens weer komt met nieuwe bewijzen door weer andere advocaten, het een lange weg is die gegaan moet worden.

We moeten aannemen dat de zonen van Johan to Vente Gerrit en Evert overleden zijn, want die mengen zich niet in de strijd. Zijn dochters die het ouderlijk huis bezet houden zijn waarschijnlijk alleen nog de tot dan toe ongetrouwde **Anna, Margriet** en **Willemken. Lubbe** woont in Bathmen met haar man Adriaen Hulsinck, **Aeltgen** of **Aeltken** woont op het Elschot, want getrouwd met Johan to Elschot en **Hendrika** was gehuwd met een zekere Frans Victoir de Pompei. Dat klinkt erg uitheems voor Ruurlo, zodat ik vermoed dat deze persoon met het Spaans-Italiaanse leger misschien wel onder Alva naar het noorden getrokken is en in Zutphen is blijven hangen. In hoeverre de familie to Vente in de Tachtigjari-

---

² GA 0124-5081 scan 0647

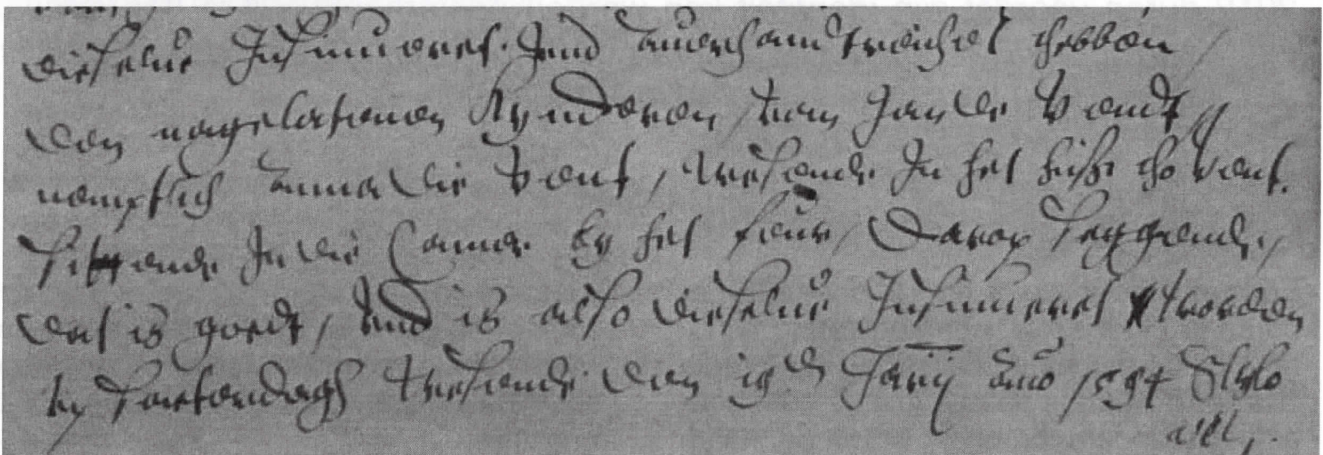
³ GA 0124- 931 Brieven van en aan het hof nr. 7011

ge Oorlog sympathie bleef houden voor het roomse gedachtengoed is onduidelijk. Hendrika en Aeltgen waarschijnlijk wel. De laatste trouwde met de roomsgezinde Johan to Elschot van wie enkele nazaten het oude geloof bleven aanhangen. Bovendien was zijn broer Harmen to Elschot de laatste roomse pastoor te Ruurlo die rond 1601 het leven liet.

Op 19 december 1593 zitten de dochters van Johan to Vente nog steeds in het ouderlijk huis, wat Alphardus doet besluiten om een volmacht aan te stellen, een zekere Henricus van Hoogstraten, die voor hem alle rechtszaken moet regelen. Die neemt meteen maatregelen en laat zich op 11 januari officieel inleiden in het goed To Vente en wat daar van de Hagenbeeck nog bijhoort. Dat betekent dat hij officieel gevolmacht bezitter wordt van de goederen.

Op 24 januari verklaart de bode van het richterampt Ruurlo, Lubbert Johan Fellen zoon, dat hij bovenstaande inleiding op 19 januari aan Anna de Vent heeft overhandigd in de kamer waar zij bij het vuur zat die daarop geantwoord heeft dat het goed was.⁴

*dieselve insinuiert innd averhandtreichet thebben
den nagelatenen kynderen van Jan de Vendt
nemptlich Anna die Vent, wesende in het huss tho Vent
sittende in die camer by het fuer, daarop seggende,
dat is goedt, und is dieselve insinuiert worden
up saeterdagh wesende den 19den ja(nua)rij an(n)o 1594 Stylo
alto*

Wat zij bedoelt met “dat is goedt” kunt u lezen in deel 4 van deze serie over de familie De Vente. Dus tot de volgende keer.

Reacties aan: welschot@upcmail.nl

⁴ ECAL (Erfgoed Centrum Achterhoek en Liemers) te Doetinchem, archiefnr. 3021 – 16 folio 22

Het korte bewogen leven van Edward Cieslar

In de vroege morgenuren van vrijdag 30 maart 1945, Goede Vrijdag, wordt tijdens een razzia op boerderij Schimmel aan de huidige Trekkersweg in Marienvelde (destijds een kerkdorp onder de gemeente Ruurlo) een 18 jarige Poolse onderduiker doodgeschoten door de Duitsers. Op dat moment staan de geallieerde troepen al op een tiental kilometers van Ruurlo, de hoofdmacht zal het dorp op zondag 1 april bevrijden. Voor de jonge Poolse onderduiker bij Schimmel komt de bevrijding echter net te laat. Het zou uiteindelijk nog tot 2012 duren voordat zijn identiteit kon worden achterhaald. Dit is het verhaal van de avontuurlijke omzwervingen van de Poolse jongeman Edward Cieslar uit Silezie die zijn tragisch einde vond in Marienvelde.

Jan Onk

Edward Cieslar wordt op 12 juni 1926 geboren in Godziszów, een kerkdorpje behorend bij de gemeente Golezów in de regio Silezië (Edward is de naam in de geboortacte, in andere bronnen wordt de naam echter vaak geschreven als Eduard). Hij wordt gedoopt in de Lutherse kerk in Golezów. In 1939 vallen de Duitsers Polen binnen. De regio Silezië, die tot het einde van de eerste Wereldoorlog deel uitmaakte van het Duitse Rijk, wordt vanaf dat moment weer als Duits gebied ingelijfd (dus niet als een bezet gebied beschouwd). Waarschijnlijk is dit van invloed geweest op de verdere lotgevallen van Edward Cieslar. Op zekere dag in 1939 wordt de dan 13-jarige Edward, samen met een aantal klasgenoten, op de terugweg van school naar huis, door de Duitsers opgepakt en meegenomen naar het naburige Cieszyn (Teschen). Dat blijkt uit het verhaal van zijn enige nog levende zuster Ewa, die in 2013 werd opgespoord. Waarom ze zijn opgepakt is nooit duidelijk geworden. Hebben ze de Duitsers op enige manier geprovoceerd en zijn ze voor straf meegenomen? Het blijft gissen. Als de betrokken families horen dat de jongens per trein van Cieszyn naar Bielsko worden vervoerd, waarbij de trein

Golezów passeert, reppen ze zich naar de spoorbaan. Edward zit bij het raam en zwaait net als de andere kinderen nog een keer naar zijn moeder. Ze zal hem nooit terug zien.

Via Auschwitz naar de Luftwaffe

Er is weinig bekend over het lot van de jonge Edward nadat hij is opgepakt door de Duitsers. Een glimp duikt na de oorlog op in de archieven van het concentratiekamp Auschwitz, waarin de 17 jarige Edward Cieslar in 1943 wordt genoemd op een lijst van "buitenlandse arbeiders" die kledingbonnen aanvragen. Hij wordt dan aangeduid als 'Hilfsschlosser', hulpje van de slotenmaker. Waarschijnlijk is hij daar door de Duitsers tewerkgesteld. Auschwitz ligt in Polen ongeveer 60 km van zijn geboorteplaats. Zijn familie hoort voor het eerst van hem als hij een briefje naar huis stuurt met twee foto's. De brief is verloren gegaan, maar de foto's zijn bewaard gebleven. Het gaat om een pasfoto waarop hij staat afgebeeld in het uniform van de Luftwaffe en om een groepsfoto. Het is niet bekend waar en wanneer de foto's zijn gemaakt, maar dat moet waarschijnlijk in het voorjaar van 1944 zijn geweest in Utrecht.

Edward Cieslar in het tenue van de Luftwaffe

Op dat moment maakt Edward als pionier (genie soldaat) deel uit van het Fallschirm Ersatz- und Ausbildungs Regiment "Hermann Goering", zoals later zal blijken. Dat Reserve- en Opleidingsregiment is gelegerd in de Kromhout kazerne in Utrecht (sinds maart 1942) en is onderdeel van de Luftwaffe. Het ging hier om een opleiding tot parachutist. Op dat moment was hij bijna 18 jaar en heeft hij zijn familie al bijna vijf jaar niet meer gezien.

Gedeserteerd, opgepakt en ter dood veroordeeld

In de Kromhout kazerne ontmoet hij een Tsjechische leeftijd- en lotgenoot Matous Lorenzini. Deze is op 1 augustus 1926 geboren in Hradek (Tsjechie) hemelsbreed niet ver van Golezów. Hadek ligt ook in voormalig Duits gebied en is opnieuw ingelijfd bij het Duitse rijk. Beide willen echter niet vechten voor de Duitsers. Ze nemen het riskante besluit om samen uit het Duitse leger te deserteren. Op 26 mei 1944 deserteren ze in Duits uniform met gestolen pistool mitrailleurs, zo blijkt uit het verslag zoals dat na de oorlog is opgetekend uit de mond van Lorenzini. Ze weten onderdak te vinden in Terschuur. Korte tijd later worden ze in de bossen bij Apeldoorn opgepakt door de Duitsers en naar de Koning Willem III kazerne in die plaats gebracht. Vervolgens worden ze overgebracht naar Hilversum. Daar zijn ze op 8 juni wegens desertie ter dood veroordeeld. Ze zaten gevangen

in een grote villa. Tijdens een zwaar noodweer wisten ze te ontvluchten. Ze bleven ook toen bewust in Duitse uniformen lopen. Omdat ze ongewapend waren gingen ze terug naar de Kromhoutkazerne in Utrecht, om wapens terug te stelen. De twee wisten dat hun onderdeel zich niet meer in de kazerne bevond. Herkenning was dus uitgesloten. "We konden in onze uniformen zo het kazerneterrein op wandelen, niemand had ons in de gaten."

Daarna gingen ze weer naar hun oude onderduikadres in Terschuur. Daar kon men de twee niet meer hebben en zo kwamen ze in Voorthuizen terecht, waar ze wat rondzwierven. Daar werden ze op 21 juni zittend op een terras verrast door een overval van de Duitse Feldgendarmarie maar ze wisten na een hevig vuurgevecht met de Duitsers te ontkomen.

Edward Cieslar bij het Ersatz- und Ausbildungs Regiment 'Hermann Goering' in Utrecht.

Edward is de vierde persoon vanaf links op de onderste rij

Ontsnapping uit de trein

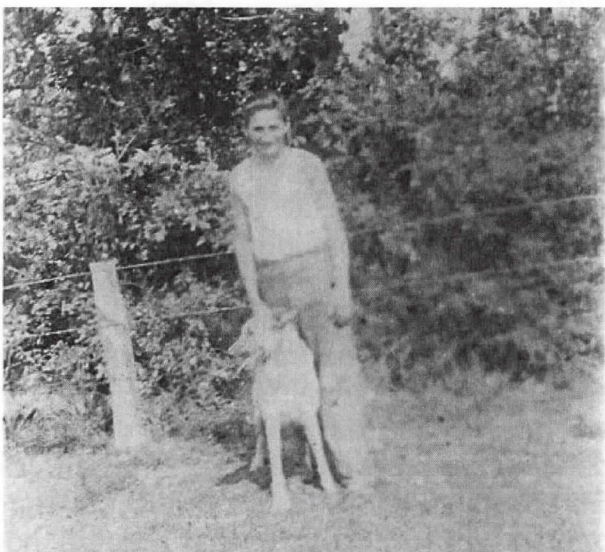
Voorthuizen werd toen te gevaarlijk voor hen. Daarom namen ze op 23 juni, in burgerkleden en met wapens, de trein naar Ede. In de trein werden ze bij een controle gearresteerd door de SD. "We moesten met de handen omhoog gaan zitten. De SD'er trok daarop aan de noodrem. Ik vertelde hem van de mitrailleur en deed alsof ik het wapen aan hem wilde geven. Meteen sprong ik uit de afremmende trein en vluchtte richting de melkfabriek en vervolgens in de richting van Voorthuizen. De SD'er begon te schieten vanuit de deuropening van de coupé waar Eduard nog gevangen werd gehouden. Eduard zag

toen zijn kans ook schoon. Hij trapte de bewaker in zijn rug waardoor deze uit de trein viel en sprong aan de andere kant uit de trein." Beide wisten met medeneming van hun wapens te ontsnappen. Via een contactpersoon kwamen ze in contact met Jan van den Broek die hoofd was van een verzetsgroep in Voorthuizen. Hij nam de twee deserteurs op in zijn groep.

In het verzet in Voorthuizen

De verzetsgroep beschikte nu voor het eerst over wapens. Op voorstel van Matous Lorenzini besloten ze meer wapens te stellen. Op 15 juli 1944 gingen Jan, Edward en Mathous volgens het dagboek van de verzetsgroep naar de Kromhoutkazerne in Utrecht waar Edward en Mathous tot voor kort gelegerd waren. Verkleed als tuinman wist Edward op het kazerneterrein te komen. Hij brak vervolgens in de wapenkamer in en kwam even later met twee machinepistolen, zes handgranaten en dertig eihandgranaten naar buiten.

Mathous, Edward en Jan gingen na het eerste succes op 19 juli nog een keer op rooftocht naar Utrecht. Ook dit maal liep de overval goed af. Ze kwamen terug met drie karabijnen, een fietsband en een luidspreker. De derde overval was op 25 juli 1944. Mathous vond het te riskant worden en ging niet mee. Edward en Jan werden betrapt door de Duitsers maar het lukte hen te ontsnappen. Later haalden ze de verstopte buit op.

Edward Cieslar ondergedoken in Voorthuizen bij de familie Van den Broek

Naar de Achterhoek

Na de derde overval is door de verzetsgroep al vrij snel besloten om Edward Cieslar naar elders over te brengen. Ze zagen zijn lef als een gevaar voor hun veiligheid, hij lag niet goed in de groep. De echtgenote van Jan van de Broek, Alie Ruesink uit Eibergen had daar via haar zuster contacten met het verzet. Via die contacten werd afgesproken dat Edward Cieslar kon onderduiken bij de familie Holdijk in Haarlo. De familie Holdijk zat zwaar in het verzet. Ook daar viel hij op door zijn roekeloosheid. Hij liep overal rond. Willem Holdijk vond dat te riskant. Voor de Pool moest een ander adres gezocht worden. Dat werd overlegd met Jans ten Barge. Die wist een zeer afgelegen adres in Zieuwent.

Op Boerderij Schimmel in Marienvelde

Het moet omstreeks november 1944 zijn geweest dat Jans ten Barge hem naar Marienvelde brengt, waar een andere lokale verzetsman Hendrik Wieggers een schuilplaats heeft geregeld op boerderij Schimmel van de familie Holkenborg.

Sophie IJzereef-Holkenborg beschrijft 'Eddie' als een iel ventje, nog maar 17 of 18 jaar oud. Hij had veel branie en sterke verhalen. Bij vlagen kon hij vervelend en eigenwijs zijn, maar vader Holkenborg deinsde er niet voor terug om zo nodig hardhandig op te treden. Zodoende zijn er volgens haar weinig problemen geweest, ook niet met de andere onderduikers. Hij hield zich bezig met tekenen en probeerde de andere onderduikers Poolse liedjes te leren. Blijkbaar beschikte hij over zekere technische handigheden, want toen een keer het licht uitviel klom hij zeer tegen de wil van vader Holkenborg (die het te gevaarlijk vond) in de 'stroompaal' om een en ander te repareren. Op de deel had hij voor de kinderen Holkenborg een fiets aan de hilde gebonden als een soort schommel. Verder hielp hij bij het karnen op de boerderij. En altijd was hij uiterst waakzaam.

Het einde

Bij de familie Holkenborg zaten meerdere onderduikers en tegenover hen had de jonge Cieslar altijd bezworen dat de Duitsers hem nooit levend in handen zouden krijgen.

Tijdens de razzia op 30 maart 1945 blijken dat geen loze woorden. De onderduikers hadden zich verborgen in de lege gierkelder. “Toen de Duitsers kwamen liepen ze al snel naar de gierkelder want ze wisten waarschijnlijk door verraad dat ze daar moesten zoeken. Je kon de deksel er gewoon aftillen. Er moest alleen wat rommel worden weggeveegd dat snel op de deksel was gegooid. De onderduikers kregen het bevel om naar buiten te komen en op de grond voor de gierkelder te gaan liggen, met hun gezicht naar beneden op de grond. Toen Edward Cieslar echter van het muurtje voor de mestvaalt stapte liep hij doodgemoedereerd door, richting het weiland voor de boerderij. Toen hij niet reageerde op bevelen om stil te staan werd hij door een Duitser doodgeschoten, net voorbij het varkenshok aan het begin van het weiland.”

‘1 Pool, onbekend’

De volgende morgen, zaterdag 31 maart 1945, wordt het ontzielde lichaam van Edward Cieslar door Tone Goldewijk (van Hupat) en Bernard Berendsen (van Hondenkolk) op een platte wagen naar de Algemene Begraafplaats in Ruurlo gebracht, afgedekt door een kleed. Op dat moment door kruisen de eerste geallieerde verkennings-troepen al het gebied rond Ruurlo, de hoofdmacht zal het gebied de volgende morgen (zondag 1 april) bevrijden. Op een ongedateerde handgeschreven notitie in het gemeentearchief, met een overzicht van omgekomen buitenlanders die kort na de bevrijding moet zijn opgesteld, wordt hij genoteerd als: ‘1 Pool, onbekend’.

Jan Holkenborg wordt samen met de onderduikers afgevoerd naar de gevangenis in Zutphen. Holkenborg en de opgepakte onderduikers weten de maandag daarop te ontsnappen en duiken onder in Zutphen. Als Zutphen kort daarop wordt bevrijd keren allen de vrijdag daarop weer terug naar Marienvelde.

Slotakkoord

Omdat over zijn Poolse herkomst geen twijfel bestaat wordt de doodgeschoten onderduiker in 1962 herbegraven op de Poolse Erebegraafplaats in Breda.

De nieuwe grafsteen van Edward Cieslar op de Poolse erebegravingplaats in Breda

Uit getuigenverklaringen is dan inmiddels bekend dat hij zich Eddy Sislar noemde, maar omdat onder deze naam of fonetische varianten daarvan (zoals Sieslar, Zieslar of Zislar) geen vermiste Poolse militair kan worden getraceerd wordt hij begraven onder de vermelding ‘NIEZNANY ŻOŁNIERZ’, ofwel ‘onbekende soldaat’. Met enkel de datum en plaats van overlijden: 30 maart 1945 in Achter-Zieuwent.

Door aanvullend onderzoek vanaf 2008 is zijn identiteit en herkomst in 2012 alsnog achterhaald: het blijkt te gaan om Edward Cieslar, geboren op 12 juni 1926 in Gole-schau (nu Goleśzów), Polen.

Het slotakkoord vindt plaats op 27 oktober 2013, wanneer op de Poolse Erebegraafplaats in Breda een nieuwe grafsteen wordt onthuld in aanwezigheid van diverse autoriteiten en van kinderen en kleinkinderen van zijn zuster Ewa. In plaats van ‘Nieznany Żołnierz’ (onbekende soldaat) staat er op de nieuwe steen ‘HOLANDERSKICH RUCH OPORO’, ofwel ‘Nederlands verzet’.

Dit is een korte versie van een uitgebreider artikel waarin ook de zoektocht naar de identiteit van Edward Cieslar wordt beschreven en de bronnen uitgebreid worden worden behandeld. Dit uitgebreide artikel is te lezen op de website van Old Reurle.

Schade door schapenvraat in 1741

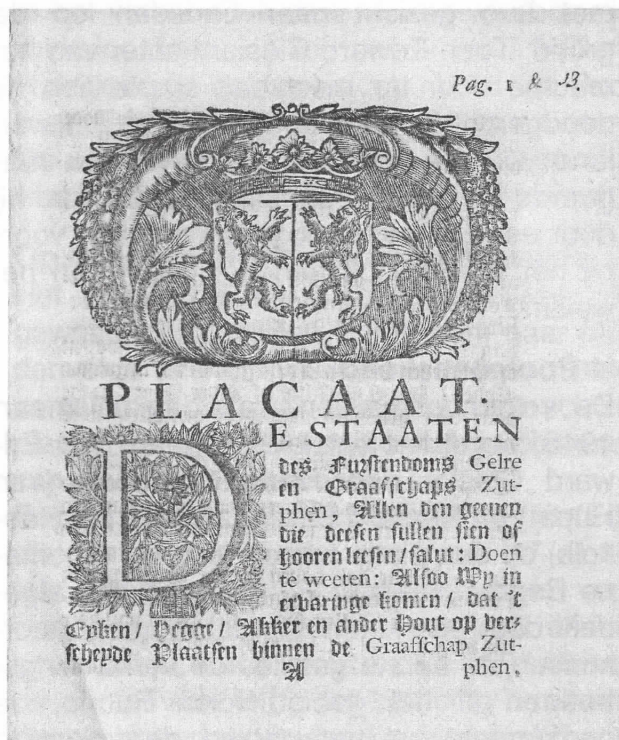
Bert Feringa

Als je in de Hottinger atlas uit 1773-1794 naar de gedetailleerde kaarten van de Achterhoek kijkt, dan zie je dat de Achterhoek opvallend leeg is. Het grootste deel bestond uit woeste grond: droge en natte heidevelden, venen en broekgebieden.

De dorpen en stadjes, omringd door essen/kampen, waren eilandjes in een grote leegte. Aan de randen van de woeste gronden zie je vaak kleine omheinde kampen die door ontginning veroverd zijn op de woeste gronden.

Echte bossen waren er niet veel. Meestal in de buurt van buitenplaatsen en andere adellijke huizen. Wel veel houtwallen als omheining om de kampen, kleine bosjes akkermaalshout bij de boerderijen en bomen, bosjes of struikgewas langs de wegen, beken en sloten. De woeste gronden waren het terrein van de schapen. Eind 18e eeuw/begin 19e eeuw hadden veel boeren vaak een kudde schapen. Grote boeren hadden vaak ook een herder in dienst. Schapen waren vooral belangrijk voor de mest. In de 18^e eeuw was ook Ruurlo omgeven door heidevelden, broeklanden en venen. In 1808 waren er ongeveer 700 schapen in Ruurlo. (Toendertijd de Heidschnuck, een Duits heideschaap, dat nu nog in Duitsland op de Lüneburger heide graast). In 1810 waren er in Ruurlo nog 19 schaapskooien meestal bij boerderijen. Heideschapen zijn dol op de bast, twijgen, en verse blaadjes van boompjes. Daarom houden ze de heide ook vrij van bomen. Maar als de herder niet oplet doen ze dat ook bij nuttige bomen, zoals akkermaalshout, aangeplante bossen, heggen en hagen en lanen. Dan kunnen ze grote schade veroorzaken. Dat gebeurde vroeger kennelijk nogal eens in de Achterhoek. In 1741 werd er door de Staten van het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen een

speciaal placaat (verordening) uitgegeven om schade aan bomen door vraat van schapen te voorkomen.

De straffen logen er niet om. Hier volgt de tekst:

PLACAAT

De Staten van het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen, Al degenen die dit zullen zien of horen lezen/ Gegroet (Saluut): Doen te weten: Omdat wij hebben ervaren/ dat Eiken/ Heggen/ Akkermaals- en ander Hout (bos of bomen) op verschillende plaatsen in de Graafschap Zutphen, door onachtzaamheid en ook veeltijds door moedwil van de schaapherders erg beschadigd wordt, ZO IS HET, dat wij tegen een zodanig kwaad willen voorzien/ hier mede/ voorzover de GRAAFSCHAP ZUTPHEN betreft/ verordenen/ dat voortaan een iegelijk/ welke zulks aangaat/ behoorlijk acht zal hebben te nemen/ dat zijne of

de aan hem toevertrouwde schapen geen schade aan enig Akkerhout komen toe te brengen/ en wel in het bijzonder te letten/ dat de schapen niet komen te lopen of gedreven worden in door greppels/sloten omgeven of omheind Eiken/Hegge/Akker of ander Hout/ want daar in gevonden wordende/ niet alleen voor ieder schaap zal beboet worden met 2 goudgulden/ te verhalen op de hele kudde of troep/waarvan de schapen deel uit maken/onder voorbehoud aan de eigenaar van deze schapen/ om deze boete aan 't loon van de scheper weer te mogen korten;

Maar dat bovendien de schapen in zodanig omheind of door greppels omgeven Hout gevonden wordende/ zullen VREDELOOS (VOGELVRIJ) zijn en zullen door iedereen mogen DOOD GESCHOTEN of DOOD GESLAGEN worden/ongeacht of het Hout/ waarin ze gevonden worden de eigenaar van de schapen zelf mocht toebehoren; Bovendien/ dat de schapen/ aldus dood geschoten of dood Geslagen zijn/ niet mogen worden mede genomen/ maar ter plaatse/ waar ze DOODGESCHOTEN of DOOD GESLAGEN zijn/moeten blijven liggen;

Naast dit alles heeft de eigenaar van het hout recht op vergoeding van de schade

daar bij geleden/ en voorts geldt onverkort 't schutrecht naar landrecht.

En opdat niemand hier van onwetendheid heeft voor te wenden/ zal dit gepubliceert en geafficheerd worden ter plaatse/ waar men zodanige publicaties en aankondigingen is gewoon te doen.

Deze oorkonde is voorzien van het geheime zegel van voormeld Vorstendom en Graafschap en ondertekend door de GRIF-FIER.

Gedaan en vastgelegd op een Landdag binnen Zutphen den 27 oktober 1741

In opdracht van dezelve

Was getekend, J. van ESSEN

Dies t' Oorkonde is hooggemelten Furstendoms en Graafschaps secretef zegel op 't spatis un deefes gedrukt/ en deese door den Griffier ondertekent gewozden.

Gedaan en gearresteert op eenen Landdag binnen Zutphen den 27. October 1741.

(Onderfond)

Ter Ordonnantie van Defelve.

(Was geteykent)

J: VAN ESSEN.

Bronnen:

H.J.Versfelt, De Hottinger atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773-1794, Groningen 2003

M.J Baronesse van Heeckeren van Kell-van Tets, Schaapskooien in Ruurlo anno 1810, De Kroezeboom Jaargang 13 no.2

Ruim honderd erfgoedorganisaties zetten de schouders onder Verhaal van Gelderland

Op woensdag 16 januari vond in het Huis der Provincie te Arnhem de startbijeenkomst plaats voor het boekproject Verhaal van Gelderland. Maar liefst 102 Gelderse erfgoedorganisaties, leden en partners van Erfgoed Gelderland, leden en partners van Erfgoed Gelderland, ondertekenden daarbij een convenant, waarmee zij verklaren te willen bijdragen aan de totstandkoming van een eigentijds overzicht van de boeiende geschiedenis van de provincie Gelderland.

Verhaal van Gelderland is een initiatief van Erfgoed Gelderland, hoogleraar Gelderse geschiedenis Dolly Verhoeven aan de Radboud Universiteit Nijmegen, de Gelderland Bibliotheek en Omroep Gelderland om de geschiedenis van Gelderland te beschrijven, breed te presenteren en beleefbaar te maken. Daarbij willen de initiatiefnemers zo veel mogelijk partijen betrekken.

Betrokkenheid

En dat is gelukt, zo bleek tijdens de bijeenkomst. De grote opkomst zorgde voor een volle zaal in de Noord-Galerij, die welkom geheten werd door dagvoorzitter Hans Etman. Speciale gasten waren Commissaris van de Koning Clemens Cornielje en gedeputeerde Josan Meijers.

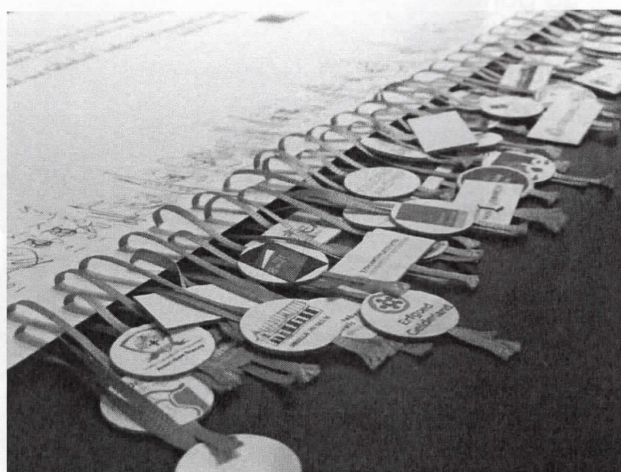
Na een introductie van Marc Wingens, directeur Erfgoed Gelderland, over het belang en het bijzondere van gezamenlijk werken aan een provinciale geschiedenis, gaf Dolly Verhoeven een toelichting op de uitgangspunten en opzet van het boekproject Verhaal van Gelderland. "Het zal een wetenschappelijk verantwoord boek worden, waarbij historici, een redactie en adviseurs samenwerken. Maar ook het erf-

goedveld met lokale kennis en verhalen, zal er nadrukkelijk bij betrokken worden. Het doel is een overzichtswerk dat toegankelijk is voor het grote publiek", aldus Dolly.

Daarna nodigde de dagvoorzitter de vertegenwoordigers van de erfgoedorganisaties en partners uit om het convenant, een moderne versie van de Verbondsbrief van 1418, te ondertekenen. Daarbij vertelde hij een leuk of interessant "weetje" over elke organisatie die zijn handtekening zette. Met het maken van een groepsfoto werd de samenhang en betrokkenheid van het Gelderse erfgoedveld ook op beeld vastgelegd.

Bron: <https://erfgoedgelderland.nl/nieuws/>

Het bestuur van Old Reurle kon helaas niet zelf aanwezig zijn bij dit evenement maar we vinden het wel een mooi project om onze medewerking aan te verlenen. Daarom heeft ook Old Reurle het convenant, zij het in afwezigheid, ondertekend.

Nieuwe rubriek

De redactie start een nieuwe rubriek onder de naam: “**Het leven in Ruurlo 100 jaar geleden**”. Als bron zal dienen de “Ruurlosche Courant”. Dit blad verscheen elke dinsdag en vrijdag in Ruurlo en wijde omgeving, en werd uitgegeven door de Lochemsche Handels- en Courantendrukkerij te Lochem. De 6500 abonnees in 1919 konden voor f 0,75 per kwartaal op de hoogte blijven van het plaatselijk- en streeknieuws, maar ook van het overige nieuws uit binnen- en buitenland.

Per kwartaal maken we uit de “Ruurlosche Courant” een selectie van de berichten betreffende Ruurlo 100 jaar geleden. De bedoeling is een indruk te krijgen van het leven van de “gewone mensen” in Ruurlo in die tijd. Wat waren hun zorgen en problemen, en hoe gingen ze daar mee om? Wat waren hun wensen en verlangens? Hoe vermaakten ze zich?

We willen vooral de berichten zelf, tussen aanhalingstekens geplaatst, laten spreken.

Het leven in Ruurlo 100 jaar geleden

Op 11 november 1918 was er een eind gekomen aan de Eerste Wereldoorlog. In het derde nummer van 2018 van ons blad “Onder d’n Kroezeboom” staat een artikel van Rina Florijn over de toestand in 1918. We kunnen lezen dat, hoewel de echte oorlog aan het neutrale Nederland voorbij is gegaan, de oorlog toch belangrijke gevolgen had, ook voor de mensen in Ruurlo. Veel berichten in het eerste kwartaal van 1919 in de “Ruurlosche Courant” hebben iets te maken met de gevolgen van deze oorlog, zoals: de schaarste aan voedingsmiddelen, brandstoffen en andere goederen; onvrede met de vastgestelde regels op basis van de distributiewet; een toename van het aantal overtredingen; de demobilisatie.

Ruurlo had op 1 januari 1919, 3.302 inwoners, tegen 7.725 in 2018.

Herman Meerbeek

Ruurlosche Courant

Schaarste

7 januari 1919 “In deze tijden, nu de wol zoo schaarsch en duur is, zal het ongetwijfeld voor vele huismoeders een aangename tijding zijn, dat er bij de winkeliers wederom sajet verkrijgbaar is.”

17 januari “We verwijzen de lezers naar de in dit blad voorkomende advertentie der Landbouw-Commissie, waarbij bekend wordt gemaakt, dat alle granen vóór den

eersten April 1919 moeten worden ingeleverd. Het ligt in de bedoeling na dien datum een grondig onderzoek in te stellen naar eventueel achtergehouden granen, en zooals uit de bekendmaking blijkt, zullen alle dan nog gevonden hoeveelheden in beslag worden genomen.”

31 januari “Wij verwijzen naar de in dit blad voorkomende advertentie van den Beheerder van het Levensmiddelenbedrijf betref-

fende beschikbaarstelling op bons van diverse artikelen. De zeep, welke ditmaal wordt verstrekt, is z.g. kalizeep, welke bedoeld is gebruikt te worden voor het wassen van lijfgoed. Waar juist daaraan zulk een groot gebrek bestaat, gebruike men deze zeep dus niet voor reinigen van lichaam enz. doch spare ze uitsluitend voor de wasch. Voor het reinigen van lichaam, wasschen van vaatwerk, schrobben, enz., is de onlangs verstrekte kleizeep van 20 proc. vetzuurgehalte bestemd. Voorts zal de beschikbaarstelling van rijst en goedkope zwarte sajete ongetwijfeld voor velen zéér welkom zijn."

31 januari "Waar thans de distributie van rundvleesch enz. geëindigd is, zijn ook de voor dat doel bestemde "Vleeschkaarten" overbodig geworden. Men wachte zich echter met deze kaarten te vernietigen, daar binnen eenigen tijd de distributie aanvangt van Amerikaansch buikspek, hetwelk uitsluitend op bons van Vleeschkaarten beschikbaar wordt gesteld. Voor verloren geraakte Vleeschkaarten worden later onder geen enkele voorwaarde nieuwe kaarten verstrekt."

Levensmiddelenbedrijf
RUURLO.
Op bon no. 9 der Vleesch-
kaart verkrijgbaar bij Ph.
Nijveld
een half pond spek,
ad f 1.— per pond. 2189

7 februari "Op de veemarkt waren Maandag, voor het eerst sedert langen tijd, een tweetal koeien aangevoerd. Dit geeft weer moed voor de toekomst. Prijs f 600 — f 800."

11 februari "Nu we eindelijk toch nog winter hebben gekregen, en dat nog wel een ouderwetschen, ook, blijken velen allerminst zuinig te zijn geweest op de hun in den loop der maanden verstrekte hoeveelheden brandstof. Reeds enkelen kwamen ten Ge-

meentehuize mededeelen, dat zij geen brandstof meer hadden en wilden nu maar extra kolen hebben. Aan een ieder worden echter slechts steenkolen verstrekt op de aan hen uitgereikte Brandstoffenkaart en zulks overeenkomstig de door de Rijkskolendistributie te 's -Gravenhage te verstrekken rantsoenen. Alleen kan afgifte van brandstof plaats vinden buiten de vastgestelde rantsoenen op een geneeskundige verklaring, ingeval van ziekte. Dat men in deze gemeente nog niet èrg veel reden van klagen heeft, moge blijken uit berichten uit andere gemeenten, waar vanaf 1 April 1918 nog maar slechts 3 of 4 H.L. werden verstrekt. In den loop dezer maand wordt echter weder een kleine hoeveelheid stukkolen verwacht en zal hiervan denkelijk einde Februari aan een ieder één eenheid beschikbaar kunnen worden gesteld. De dorpsbewoners zullen er zich echter ook hier eindelijk aan moeten gewennen naast zwarte brandstoffen tevens hout te stoken."

14 februari "Met ingang van Maandag 17 Februari a.s. wordt begonnen met de distributie van pudding-poeder. Dit artikel, een uiterst goedkoop en smakelijk voedingsmiddel, wordt verkocht in cartonnen pakjes, elk van 100 gram netto. Slechts door toevoeging van een grootere of kleinere hoeveelheid melk (van 1 Liter tot ½ Liter), verkrijgt men een heerlijke vla of pudding, vooral voor kinderen zéér aan te bevelen. Een uitvoerige gebruiksaanwijzing komt op ieder pakje gedrukt voor. Toevoeging van suiker is overbodig, daar dit in de Puddingpoeder zelf reeds verwerkt is. Waar eenerzijds de Levensmiddelenbedrijven ten allen tijde het recht hebben, de hun toegezonden puddingpoeders door keuringsdiensten te doen onderzoeken en anderzijds de voor deze gemeente bestelde hoeveelheid van dit artikel geleverd wordt, door de op dit gebied zoo vooraanstaande Handelsvereniging "Deka" te Amsterdam, twijfelen we er niet aan of de op de bon no. 270 verkrijgbaar gestelde pakjes zullen hun weg wel vinden, bovendien, daar ook de hiervoor vastgestelde maximum-prijs zeer laag is en voor de meest bescheiden beurs geen bezwaar kan opleveren."

14 februari "Op bon no. 269 wordt alsnog beschikbaar gesteld een halve knot goedkoope zwarte sajete. De aanwezige voorraad hiervan is echter nog maar zéér klein, zoodat niet voor alle bons voldoende sajete aanwezig zal zijn bij de winkeliers. Zij, die van deze bijzonder voordeelige aanbieding dus nog willen profiteren, moeten zich Maandagmorgen a.s. haasten, daar de resterende knotten wel binnen enkele uren overal bij de winkeliers zullen zijn uitverkocht. Nieuwe aanvoer van goedkoope zwarte sajete is absoluut buitengesloten."

14 februari "Wij maken er onze lezers attent op, dat Maandag en Dinsdag, 17 en 18 Februari a.s., des voormiddags ten Gemeentehuize kunnen worden afgehaald de nieuwe Petroleum-kaarten. Deze kaarten mogen uitsluitend in ontvangst genomen worden door hen, die niet aangesloten zijn aan het electrisch verlichtingsnet. Op de bons no.s 13 en 14 kan door den houder der petroleumkaart in de periode van 17 tot 28 februari a.s. twee maal twee liter alzoo in totaal 4 liter bij de winkeliers in ontvangst worden genomen."

Petroleum-Distributie
Ruurlo.

Afhalen van **Petroleumkaarten** op Maandag en Dinsdag 17 en 18 Februari 1919, des voormiddags van 9 tot 12 uur, ten Gemeentehuize, uitsluitend door hoofden van lichtlooze gezinnen. 1316

Ruurlo, den 15 Febr. 1919.
De Beheerder van het
Levensmiddelenbedrijf te
Ruurlo.

14 februari "We verwijzen naar de in dit blad voorkomende advertentie van de Plaatselijke Landbouw-Commissie, waarin allen, die tot heden een onvoldoende hoe-

veelheid rogge inleverden en nog niet voldeden aan de dezer dagen ontvangen kennisgeving, daartoe uiterlijk Maandag 17 februari a.s. nog in de gelegenheid zullen worden gesteld. Na dien dag volgt zoo noodig huiszoeking en inbeslagname."

**ONVOLDOENDE
GRAANINLEVERING**

De Landbouw Commissie te Ruurlo
maakt bekend:
dat alle landbouwers, die onlangs een aanschrijving ontvingen wegens onvoldoende rogge inlevering en hieraan tot heden nog niet voldeden, daartoe uiterlijk op **Maandag 17 Februari a.s.** in de gelegenheid zullen worden gesteld. 1314

De Landbouw Commissie van Ruurlo.

28 februari "Wij verwijzen belanghebbenden naar de advertentie van de Brandstoffen-commissie, betreffende de verkrijgbaarstelling op de brandstoffenkaarten van 800 stuks zware baggerturf. Men gelieve nauwkeurig op de nummer te letten."

Militairen - gewonden

10 januari "Dinsdag 7 januari zijn 80 man van de hier in garnizoen liggende troepen naar Arnhem vertrokken. Hier blijven nog ongeveer 20 man achter, benevens 2 officieren en een paar onderofficieren. In verband hiermede verwijzen we belanghebbenden naar de advertentie, waarin voor den meestbiedende enkele artikelen w.o. een gramfoon en een biljart, uit de cantine, te koop worden aangeboden."

21 januari "Zaterdagmiddag te ongeveer 2 uur passeerde hier een hospitaaltrein met zieken van alle nationaliteit, bestemd voor

Rotterdam. De trein bestond uit ongeveer 15 rijtuigen."

24 januari "Aan vertrouwde personen, zulks ter beoordeling van den Burgemeester, kunnen de ten gemeentehuize gedeponeerde vuurwapenen worden teruggeven. Met neme het bewijs van ontvangst mede."

7 februari "Voor de militielichting 1920 zijn alhier ingeschreven 31 personen."

11 februari "We verwijzen den lezers naar de advertentie betreffende de inlevering van rijkswapenen door verlofgangers."

14 februari "De vergoeding voor inkwartiering met voeding van militaire buitengewone kommiezen alhier, is, ingaande 1 Februari 1919, verhoogd tot f 1.75 per man en per dag."

Overtredingen en ongelukken

7 januari "In het afgelopen jaar werden in totaal doorgezonden 128 processen-verbaal, waaronder 17 opgemaakt door onbez. Rijksveldwachters en 111 door de gemeentepolitie opgemaakt."

24 januari "Zaterdagavond werd de assistentie der gemeentepolitie ingeroepen voor een paar beschonken scharenslijpers, die aan den weg lawaai maakten en het publiek lastig vielen. Ze werden ter ontnuchtering opgesloten naast het gemeentehuis."

24 januari "Bij den landbouwer, de wed. L. alhier worden een paar manden aardappelen vermist. De politie stelt een onderzoek in."

7 februari "Door de hulpkommiezen zijn enkele personen bekeurd ter zake van vervoer van kwatta-chocolade in buitenwaartsche richting"

7 februari "Voor de rechtbank te Zutphen werd f 5 boete of 5 dagen hechtenis geëischt tegen M.J. Kr., E.H., J.V. en G.J.O, allen te Ruurlo, wegens verboden vervoer (van beschuit)"

7 februari "Dinsdagavond omstreeks 5 uur ontstond op het Huis Ruurlo een schoorsteenbrand, welke zich nogal ernstig liet aanzien. Eenige militairen, die toevallig op de gracht bij het Huis aan het schaatsenrijden waren, hielpen bij het blusschen. Ook de opzichter Dijkstra maakte zich daarbij verdienstelijk."

25 februari "Door de milit. Kommiezen zijn, wegens verboden vervoer van chocoladereepen, bekeurd de gebrs. V. alhier."

28 februari "Dat er tegenwoordig weer veel chocoladereepen frauduleus worden vervoerd, moge wel blijken uit het volgende. Zaterdagavond werden door de kommiezen nabij 't Haantje aangehouden J.S. en G.J. uit Zutphen, met 95 reepen en 15 tabletten, terwijl Zondagmorgen zekere C.K. uit Voorst aangehouden werd met 200 stukken chocolade. Verder werd door een leerl. Machinist der H.S.M. op 't station een pakje aangebracht, langs de lijn gevonden, 't welk 280 chocoladereepen bleek te bevatten. Dit werd door de kommiezen in beslag genomen. Naar we vernemen, wordt de chocolade voor abnormaal hooge prijzen in Duitschland verkocht; we hoorden al zeggen voor f 2.25 per reep! Er wordt dan gemiddeld een winst gemaakt van f 2 per reep! Donderdagavond omstreeks 9 uur kreeg de gemeentepolitie argwaan in zekeren R., brievenbesteller te Enschede, dat door hem artikelen frauduleus werden vervoerd. De politie te Enschede werd telefonisch op de hoogte gebracht, zoodat R. aldaar werd aangehouden. Op het postkantoor bleek de postzak, welke hij droeg, te bevatten pl.m. 100 chocoladereepen, bij den winkelier K. te Ruurlo ingekocht. Proces-verbaal is opgemaakt."

Vermaak

14 januari "Zaterdag en Zondag j.l. (11 en 12 januari, H.M.) gaf de bioscoop "Electra" van de fa. Hogeslag en Gigengack wederom een paar goedgeslaagde uitvoeringen. Jammer, dat er weinig publiek was; wel meer dan de vorige maal. Het hoofdnummer was spannend en de andere nummer-tjes wekten bij velen den lachlust op. De directie zorgde voor de explicatie."

24 januari "Woensdagavond gaf de muziekvereniging "Sophia's Lust" een goed geslaagde uitvoering in het hotel "Kerkhoven". De verschillende nummers van het programma werden vlot gespeeld, zoodat den heer C.A. Kok, als directeur, hiervoor een woord van lof toekomt. Een paar voordrachten ontlokten den toeschouwers luid applaus. Hiervoor komt de desbetreffende

personen een woord van dank toe, en we zijn dan ook van mening, dat het publiek genoten heeft. Een prettig bal besloot den avond. Zondagavond 26 dezer wordt de uitvoering herhaald. De belanghebbenden raden we aan tijdig plaatsen te reserveren.”

7 februari “Zaterdagmiddag en Zondag waren er op de gracht om den huize “Ruurlo” nog al wat liefhebbers om een baantje te maken. Zondag was het dan ook prettig winterweer, en het ijs was goed.”

Diversen

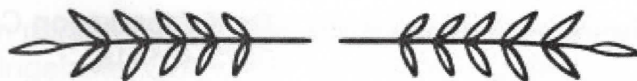
31 januari “De plannen tot verharding van den weg Doetinchem – Halle - Ruurlo met bijbehorende teekeningen zijn aan Zijne Excellentie, den Minister van Waterstaat en aan de Provinciale Staten ingezonden, vergezeld van een adres, houdende verzoek om voor dit werk Rijks- en Provinciale subsidie te verleen. Alle betrokken gemeentebesturen hebben tot medewerking besloten. Zoowel de steun, verleend door den Raad van Stad-Doetinchem, die een subsidie van f 12000 heeft toegezegd, als de ruime bijdragen verleend door de Markt-Commissie van Stad-Doetinchem en de krachtige financiële steun, gegeven door particulieren, wordt door het Hoofdcmité

op hóógen prijs gesteld. De weg zal verhard worden over een breedte van 3½ Meter en voorzien van een deklaag van basalt. Volgens voorloopige berekening die in verband met kleine variatiën nog wel eenigszins zal gewijzigd worden, bedragen de kosten, die voor rekening der gemeenten blijven, indien de aanbesteding niet tegenvalt, voor Ambt-Doetinchem f 33830, voor Zelhem f 33142, voor Ruurlo f 22776. Het is te hopen, dat het subsidie van Rijk en Provincie ook spoedig zal worden verleend. Dan zal een nieuwe communicatie in eene schoone en welvarende streek worden verkregen ter bevordering van landbouw, industrie en vreemdelingenverkeer; en tevens weer een krachtig middel zijn gevonden om de werkloosheid te bestrijden.”

18 maart “Donderdag j.l. had in “de Kroon” de aangekondigde lichtbeeldenavond plaats, uitgaande van de afd. Ruurlo van de N.V. tot afsch. van alcohol. dranken. De voorzitter heette de aanwezigen hartelijk welkom en zeide in zijn openingswoord, dat de afdeling hedenavond haar eerste propaganda-bijeenkomst hield. Spr. merkte op, dat in Ruurlo de onthoudingsideeën nog weinig waren doorgedrongen, blijkende daaruit, dat voor ons plaatsje het drankgebruik (wijn en bier uitgezonderd) gerekend moet worden op gem. f 16 per hoofd per jaar...”

Al met al kunnen we concluderen dat de mensen in Ruurlo, de eerste maanden van 1919, vooral nog bezig waren met het hanteren van de gevolgen van de eerste Wereldoorlog.

Bron:
ECAL 0631 Ruurlosche Courant, 1914-1941, inv. nr. 7

Oproep

Ik zoek een foto of een getekende foto van Arend Jan Liestro, geboren 26-12-1871 in Ruurlo en overleden op 08-07-1929. Hij trouwde op 15-12-1899 in Vorden met Johanna Hendrika Teunissen, geboren 25-06-1876 en zij is overleden op 23-03-1935. Een kopie is ook erg welkom. Met vriendelijke groet, Gerda Liestro (gerdaliestro@gmail.com)

De volgende bedrijven en instellingen hebben door hun financiële bijdrage het mogelijk gemaakt dat wij ons kwartaalblad "Onder d'n Kroezeboom" kunnen realiseren.
Wij zijn hen daarvoor zeer erkentelijk.

Bestuur Old Reurle.

Houtzagerij Agneta

www.vaags.nl

www.vriendenvanagneta.nl

Altena Installatiebedrijf

www.altena-ruurlo.nl

Arbor Markelo

www.arborboom.nl

Harrie Arendsen Ruurlo B.V.

www.harriearendsen.nl

Avenarius Hampshire Hotel Restaurant

0573 451122

info@avenarius.nl

Albert Bakker Video

www.abvideo.nl

Bed and Breakfast Ruurlo Belle Rose

0573 491850

www.belle-rose.nl

Bronkhorst High-Tech B.V.

www.bronkhorst.com

BVM BURO VOOR MUZIEK.NL

T: 088 400 8050 M: 06 535 453 83

janroekevisch@burovoormuziek.nl

Cactus Oase

www.cactusoase.nl

Coop Supermarkten B.V.

www.supercoop.nl

Decorsign ICT & Internet

0573 454109

geert@decorsign.nl, <http://www.decorsign.nl>

De Duif Café Restaurant

www.deduifruurlo.nl

Schildersbedrijf H. Dolphijn en Zn.

Burg. van Arkellaan 13, 7261 AJ Ruurlo

0573 451024

Eijgenhuijsen BV

www.eijgenhuijsen.com

Fi'dysi Hair en Beauty Salon

0573 221905

www.fidysi.nl

Mark Fokkink Tweewielers

Dorpsstraat 31, 7261 AV Ruurlo

T: 0573 453 100

Goossens Tweewielers

0545 271392

borculo@goossensraceshops.nl

Groot Jebbink Bloemen en Planten

0573 451407

<http://www.grootjebbink.com>

De Heikamp Pannenkoekboerderij

www.heikamp.nl

HL Grafisch

0573 454237

<http://www.hlgrafisch.nl>

Hofstede Tweewielers

0573 450055

www.BTH.nl

Bloem & Dingetjes

Nienke Hogevoonder

Dorpsstraat 18, 7261 AW Ruurlo

Stukadoorsbedrijf Hummelink

Ventersteeg 3, 7261 RP Ruurlo

0573 451704

'n Ibink Boter en Kaasboerderij

www.nibink.nl

De Keizerskroon Café / Restaurant

0573 451416

Klein Kranenburg Bouwbedrijf

0573 451414

Supermarkt PLUS Kogelman

0573 453552

Kuennen Keurslager

0573 451337

Lievestro Software bv

0573 438444

Lusannelingerie

0573 453070

www.lusannelingerie.nl**Meek's Meubelen**

0573 453349

www.meeksmeubelen.nl**Martijn Nijenhuis** Verbouw, Onderhoud,info@nijwo.nl

06 12096066

De Noaber Restaurant / Eetcafe

0573 451532

Ap van Oorspronk

0573 451824

Rietdekkersbedrijf Otten

Sekdijk 1, 7251 JB Vorden

0575 556902

Bakkerij Oude Wesselinkwww.bakkerijoudewesselink.nl**Peters Bestratingen**

0573 452560

Print2Pack B.V. Vordenwww.print2pack.nl**Regio Bank** Adm. en Adviesbureau

Schroer

0573 451485

Ribbers Bouwbedrijf

0573 451270

Ruesink Autobedrijfwww.ruesink.nl**Apotheek Ruurlo**

0573 454522

www.apotheekruurlo.nl**Schot - Ruurlo BV**

Houtwal 2, 7261 SR Ruurlo

0573 451695

Smeelen Schildersbedrijf

0573 451425

Spannevogel Woninginrichtingwww.spannevogel.nl**Star Doolhof**www.doolhofruurlo.nl**Stegeman Installatietechniek**www.stegemanruurlo.nl**Sturris Ruurlo**www.sturrisruurlo.nl

0573 491251

SVEN Voor Ogenwww.svenvoorogen.nl**Swift Hairfashion**

0573-451552

www.swifthairfashion.nl**Tap & van Hoff** Notarissen Lochemwww.tvhnotarissen.nl**Teunissen Mode Ruurlo**

0573 451438

www.teunissenmode.nl**Thoma Makelaars**www.thoma.nl**Restaurant-Hotel de Tuinkamer**

0573 452147

www.hoteldetuinkamer.nl**Univé Oost**www.unive.nl**Welkoop Ruurlo**www.welkoop.nl**Wensink** Landbouwmechanisatiewww.wensink-ruurlo.nl**Wesselink Makelaars & Taxateurs**

0573 454027

Fysiotherapie Maatschap van Zadelhoff

0573 458138

www.fysiotherapieruurlo.nl

Historische Vereniging Old Reurle: Opgericht 15 februari 1984

Sinds januari 2013 culturele ANBI instelling

- Voorzitter:** Dhr. G. Klein Bluemink, Dorpsstraat 39, 7261 AV Ruurlo
T: 06 22108568 E: kleig08@gmail.com
- Secretaris:** Mw. R. Florijn, Pagendijk 73, 7271 DG Borculo
T: 06 48037020 E: rina.florijn@gmail.com
- Penningmeester:** Dhr. A.J. Schepers, Stationsstraat 10, 7261 AD Ruurlo
T: 0573 452409 E: apschepers@ziggo.nl
- Bankrekening:** Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek
Rekeningnummer NL48 RABO 0356 7229 96
t.n.v. Historische Vereniging Old Reurle
- Tweede voorzitter:** Dhr. R.F. Siemens, Beatrixlaan 43, 7261 XW Ruurlo
T: 0573 452503 E: r.f.siemens@gmail.com
- Bestuursleden:** Mw. J. Schepers-Abbink, Stationsstraat 10, 7261 AD Ruurlo
T: 0573 452409 E: apschepers@ziggo.nl
Mw. I. Hummelink-Klein Brinke, Strikkersteeg 11, 7261 RW Ruurlo
T: 0573 453531 E: inahummelink@outlook.com
Dhr. H. Wezinkhof, Kapelweg 4, 7251 KM Vorden
T: 0575 556427 E: wezink@planet.nl
- Organisatie jaarprogramma:** Mw. J. Schepers-Abbink, mw. I. Hummelink-Klein Brinke, dhr. H. Wezinkhof
- Archeologische Werkgroep Coördinator:** Dhr. H. Meulenveld, Vordenseweg 4, 7244 PS Barchem
T: 0573 491319 E: henk.meulenveld@wxs.nl
- Landbouwwerktuigen Coördinator:** Dhr. D.G. Nijenhuis, Sophialaan 4, 7261 XS Ruurlo
T: 0573 452961 E: dikenmini@outlook.com
- Redactie 'Onder d'n Kroezeboom'** Mw. G.M. Dijkman-Spijker, Kerkegaarden 1, 7271 DL Borculo
E: dijkman.spijker@hetnet.nl
Dhr. A. Feringa, Haarweg 6, 7261 LE Ruurlo
E: aferinga@xs4all.nl
Dhr. H.D. Meerbeek, Irenelaan 2a, 7261 BV Ruurlo
E: meerbeekherman@gmail.com
- Verspreiding Kroezeboom:** Mw. J. Schepers-Abbink
- Internetsite:** www.oldreurle.nl E: info@oldreurle.nl
- Postadres:** Historische Vereniging Old Reurle, Postbus 61, 7260 AB Ruurlo
- Archief:** In de Bibliotheek, Dorpsstraat Ruurlo, opening elke
1^e woensdagmiddag van 1 oktober-1 mei 13.30-16.30 uur
en op afspraak. E: oldreurle@gmail.com
- Contributie per seizoen:** € 16,00 persoonlijk lid, € 25,00 voor echtparen.
Bij toezending per post € 10,00 extra voor portokosten.
Kamer van Koophandel te Arnhem, inschrijfnummer 40103401
Het kwartaalblad Onder d'n Kroezeboom is ingeschreven
onder het nummer ISSN 0929-919X